

ESPOONLAHDEN SEURAKUNNAN UUDEN NUORISOTILAN LAPSIVAIKUTUKSET

Ainokaisa Kelkka
Opinnäytetyö, kevät 2016
Diakonia ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + kirkon
nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Kelkka, Ainokaisa. Espoonlahden seurakunnan uuden nuorisotilan sijainnin lapsivaikutukset. Kevät 2016, 37 s., 3 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa Espoonlahden seurakunnan uuden nuorisotilan sijainnin lapsivaikutuksia. Opinnäytetyöhön kerättiin tutkimustietoa ympäristöstä sekä lasten vapaa-ajasta. Lisäksi kerättiin alueen lasten mielipiteitä sijainnin vaikutuksesta osallistumiseen.

Lasten mielipiteiden kerääminen tehtiin koulujen kautta kvantitatiivisella kyselytutkimuksella syksyllä 2015. Kyselyssä selvitettiin lomakkeen avulla, miten sijainti vaikutti lasten osallistumiseen, mitä vaikutusta kirkkorakennuksella on osallistumiseen sekä mikä olisi lasten mielestä hyvä sijainti seurakunnan nuorisotilalle. Tuloksia saatiin 396 kappaletta.

Kyselyn mukaan lapset halusivat nuorisotilan lähelle omaa elinpiiriään. Yli puolet lapsista pyysi nuorisotilaa Nöykkiöön tai Latokaskeen. Lapset toivoivat nuorisotilaa seuraavaksi eniten Espoonlahden keskustaan. Tätä vaihtoehtoa puolustivat helpot kulkuyhteydet ja kirkon läheisyys. Sijainnin sijasta sisältö ja omat mielenkiinnon kohteet nousivat tärkeämmiksi kriteereiksi osallistumisen kannalta. Kyselyssä selvisi myös, että lapsilla oli negatiivisia mielikuvia kirkkorakennuksesta, mikä vaikutti lasten osallistumiseen.

Asiasanat: lapsivaikutukset, nuorisotilat, kirkon nuorisotyö, kyselytutkimus, kvantitatiivinen kyselytutkimus

ABSTRACT

Kelkka, Ainokaisa. New Youth center locations of Espoonlahti parish effects on children. Spring 2016, 37 pages. 3 appendices.

Diakonia university of Applied Science. Degree Program in Social Services. Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of this study was to identify the effects of new Youth center locations of Espoonlahti parish on children. In this thesis I have collected information about the area of Espoonlahti and children's spare time and analyzed it. In addition I collected the children's opinions about the location of the new Youth center.

The children's views were collected from schools in the autumn of 2015 with a quantitative questionnaire survey. In the survey I asked the children how the location of the Youth center affects their participation, how the church building affects their participation and what would be a good location for the new Youth center according to the children. The results were received 396 pieces.

According to the survey the children want the Youth center close to their homes. More than half of the children want Youth center in Nöykkiö or Latokaski. After these places the children hoped the Youth center to be in the center of Espoonlahti. This is supported with the easy access to the church. Children think that the activities and own interest are more important than the location. The survey also revealed that the children had negative images of the church building, which affected participation

Keywords: effects on children of the parishes in decision-making, church youth work, youth center, quantitative research, survey

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 TUTKIMUSYMPÄRISTÖ.....	7
2.1 Espoonlahti.....	7
2.2 Espoonlahden väestöennusteet	7
2.3 Länsimetro.....	8
2.4 Espoonlahden seurakunta ja sen nuorisotyö	9
3 LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	11
3.1 Lapsivaikutusten arviointi seurakunnassa	11
3.2 Osallisuuden teologia	12
3.3 Osallisuus ja sen merkitys lapsen kehitykselle	14
4 NUORISOTILAT	16
5 LASTEN HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA	18
5.1 Indikaattorit lapsen edun toteutumisen seuraamisessa	18
5.2 Nuorisotutkimukset	19
5.2.1 Ystävyysuhteet ja ystävien tapaaminen.....	19
5.2.2 Harrastuneisuus ja järjestö aktiivisuus.....	20
5.2.3 Liikkuminen	22
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	23
6.1 Aineiston keruu-ja analysointimenetelmät.....	23
6.2 Luotettavuus ja eettisyys	24
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	26
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	30
8.1 Nuorisotilan sijainnin vaikutuksia lapsiin	30
8.2 Kirkkorakennuksessa sijaitsevan nuorisotilan vaikutuksia lapsiin	31
8.3 Optimaalinen sijainti nuorisotilalle Espoonlahdessa	32
9 AMMATILLINEN KASVU.....	33
LÄHTEET.....	34
LIITE 1 Kyselylomake	39
LIITE 2 Saatekirje opettajalle	42
LIITE 3 Avoimet vastaukset.....	43

1 JOHDANTO

Opinnäytetyönäni tein Espoonlahden seurakunnalle kartoituksen uuden vakituisen nuorisotilan sijainnin lapsivaikutuksista. Lapsivaikutusten arviointi on ajankohtainen aihe uuden kirkkojärjestys säännöksen (23 luku, 3 §) myötä, jossa määrätään, että kirkollisen viranomaisen tulee arvioida valmistelussa olevan päätöksen vaikutukset alle 18-vuotiaisiin. Työssäni kerään tietoa, jotta voin tunnistaa uuden nuorisotilan lapsivaikutukset, ja tuoda ne julki Espoonlahden seurakunnalle.

Olen kerännyt tietoa lasten osallistumisesta ja vapaa-ajasta yleisesti sekä tietoa alueen muutoksista, ja niiden vaikutuksista lapsiin. Lisäksi tein kvantitatiivisen kyselytutkimuksen lasten mielipiteistä nuorisotilan sijoittamisesta. Kyselyyn vastasi 397 8–18-vuotiasta lasta eri puolilta Espoonlahtea.

Työssäni puhun lapsista, jolla tarkoitan lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaisesti alle kahdeksantoistavuotiaita. Puhuessani nuorisotilasta puhun nuorille avoimesta tilasta, jossa on mahdollista oleskella ja viettää organisoimatonta aikaa, taustajärjestöä ei ole määritelty.

Työni aihe nousi Espoonlahden seurakunnan nuorisotiimiltä, kun kysyin heiltä aihetta opinnäytetyöhöni. Päädyin kysymään Espoonlahden seurakunnasta, koska se on minulle tuttu seurakunta harjoitteluiden kautta. Aihe on heille ajankohtainen, sillä heidän nuorisotilansa vaihtuu vuonna 2016 uusiin tiloihin metron vaikutuksesta, koska nykyinen tila sijaitsee rakennuksessa, joka on kaavoitettu metron sisäänkäynniksi. Väliaikainen tila on löytynyt vanhan tilan läheisyydestä. Vakituista tilaa etsitään, vaikka väistöajan arvellaan kestävän noin neljä vuotta. Työni tarkoitus on olla apuna vakituisen tilan etsinnässä. Valmis työ lähetetään Espoonlahden nuorisotiimin lisäksi seurakuntavaltuuston jäsenille.

Kiinnostuin aiheesta sen ajankohtaisuuden ja tarpeellisuuden tähden. Työni vahvistaa ammatillisuuttani monin tavoin, sillä opin tutkimuksen tekoa, asiakirjojen lukemista sekä syvennän tuntemustani kirkkojärjestyksestä,

Suomen laista ja Lapsen oikeuksien yleissopimuksesta. Työni vahvistaa myös kykyäni peilata tutkimuksia kenttätöihin ja nähdä yhteiskunnallisten ilmiöiden vaikutus lapsiin.

Tutkimuskysymykseni ovat

- 1) Kuinka nuorisotilan sijainti vaikuttaa lasten seurakunnan toimintaan osallistumiseen?
- 2) Millainen vaikutus lasten osallistumiseen on kirkkorakennuksessa sijaitsevalla nuorisotilalla?
- 3) Mikä olisi optimaalinen sijainti nuorisotilalle Espoonlahdessa?

2 TUTKIMUSYMPÄRISTÖ

2.1 Espoonlahti

Suomen toiseksi suurimman kaupungin Espoon erityispiirre on viiteen eri keskukseen tukeutuva kaupunkirakenne. Yksi näistä kaupunkikeskuksista on Espoonlahti. (Espoon kaupunki 2015 a.) Espoonlahden asukasluku on 2014 vuoden alussa ollut 52465 asukasta (Espoon kaupunki 2015 b, 13). Merkittäviä kehittämiskohteita Espoonlahden alueella on Saunalahden, Finnoon sekä Espoonlahden keskuksen alueella. Erityisesti Finnoon alue kehittyy uuden länsimetron myötä (Espoon kaupunki 2015 c.)

Finnoon alueesta rakentuu uusi merellinen asuinalue. Alueen katsotaan valmistuvan pääosin vuonna 2030. Alueella on asuinalueen ja viheralueiden lisäksi metrokeskus sekä venesatama, josta on helppo kulku saaristoalueelle. (Espoon kaupunki 2014.) Espoonlahden keskuksesta löytyy kauppakeskus Lippulaiva, joka laajenemisen myötä tarjoaa ostosmahdollisuuksien lisäksi muun muassa kulttuuripalveluja. (Espoon kaupunki 2015 c.)

2.2 Espoonlahden väestöennusteet

Espoon väestöennusteessa alueellinen väestönkasvu perustuu arvioituun asuntotuotantoennusteen mukaiseen kasvuun. Ennustekausi on kymmenen vuotta, ja koko kauden keskimääräinen kasvu ennuste on 1,5 prosenttia vuodessa koko Espoon alueella. Kasvusta suuri osa selittyy sillä, että syntyneitä on enemmän, kuin kuolleita. Syntyneiden enemmyys on Espoossa suhteellisen vakaa, noin 2200 asukasta vuodessa. Loput kasvusta on muuttoa muista kunnista tai maahanmuuton seurausta. (Espoon kaupunki 2015 d.)

Suur-Espoonlahden alueella väestön kasvu vuosina 2011–2021 on ennustettu olevan 4365 asukasta. Saunaniemi on yksi Espoon pienalueista, joka kasvaa vuosina 2011–2021 yli tuhannella asukkaalla, arviolta 2400 asukkaalla. Väestö

vähenee kuitenkin monella alueella ja yksi suurimmista menetyksistä tapahtuu Soukanmäellä, yli 700 asukasta. Muita Suur-Espoon tappiolle jääviä alueita on liivisniemi, Laurinlahti, Kivenlahti sekä Latokaskenmäki. (Jokiranta 2012, 2–4.)

Lähes kaikki ikäryhmät kasvavat ennustuskaudella 2011–2021. Alle kouluikäiset kasvavat 1700 lapsella ja kouluikäiset 2900 lapsella. Poikkeuksena on 16–19-vuotiaiden ryhmä, joka laskee 600 henkilön verran. Espoon vieraskielinen väestö on keskimääräisesti nuorempi muuta väestöä, mutta sekin on vanhenemassa. Eniten vieraskielinen väestö kasvaa vuoteen 2021 mennessä työikäisissä, mutta huomattavasti myös lapsissa. 7–15-vuotiaita vieraskielisiä asukkaita tulee vuoteen 2021 mennessä lähes 1700 henkilöä lisää ja 16–19-vuotiaita noin 570 henkilöä. Vieraskielisiin ei lasketa mukaan kumpaakaan kotimaista kieltä. Ruotsinkielinen väestö ikääntyy ja lasten osuus väestöstä laskee. (Jokiranta 2012, 5–6.)

2.3 Länsimetro

Raideverkosto muodostaa selkeän rakenteen ympärilleen, johon syntyy keskittymiä asemien kautta. Keskittymät houkuttelevat niin asumista, työpaikkoja kuin palveluitakin. Asemien ympärille muodostuvat keskittymät ovat usein myös liikennekeskittymiä liityntäbussien ja liityntäpysäköintien takia. Liikennekeskukset tukevat useiden palveluiden toimintaedellytyksiä. (Espoon kaupunki 2011.)

Espoo on kiinteästi osana Helsingin seudun liikennettä, ja näin ollen myös Länsimetro on tulevaisuudessa osa Espoon liikennettä. Espoonlahden alueella tulee käyttöön viisi metroasemaa: Finnoo, Kaitaa, Soukka, Espoonlahti sekä Kivenlahti. (Espoon kaupunki 2015 c.) Metro Matinkylästä Kivenlahteen valmistuu aikaisintaan 2020 vuonna ja on seitsemän kilometriä pitkä. Tunneleita kulkee kaksi rinnakkain koko matkan. Tälle pätkälle sijoittuvat kaikki viisi Espoonlahden metroasemaa sekä lisäksi paineentasausta varten kuiluja. (Länsimetro OY i.a.) Soukan alueen metron sisään käynnit sijoittuvat jo olemassa olevan lähiökeskuksen yhteyteen. Eteläinen sisäänkäynti sijoittuu

Soukantorille ja se integroidaan jo olemassa oleviin rakennuksiin. Myös pohjoinen sisäänkäynti sijoittuu liikerakennukseen. Espoonlahden keskuksen metron sisäänkäynnit sijoittuvat joko Solmutorille tai Espoonlahdenkadulle, mutta kuitenkin kauppakeskus Lippulaivan läheisyyteen. (Espoon kaupunki 2012, 81–83.)

Metro Matinkylästä Kivenlahteen lisää joukkoliikenne matkoja noin 5300 matkalla vuodessa. 60 prosenttia näistä matkoista on kuljettu ennen henkilöautoilla ja loput 40 prosenttia kevyellä liikenteellä. Autoja metron vaikutuksesta poistuu liikenteestä arviolta 200 kappaletta, mutta tämä ei vielä vaikuta liikenteen sujuvuuteen. Kevyen liikenteen käyttöä metro hieman nostaa, sillä siirtymät tehdään usein jalan tai pyörällä. (Espoon kaupunki 2012, 75)

Matka-ajat Helsinkiin lyhenevät Espoonlahdesta hieman, esimerkiksi Soukasta matka on 7 minuuttia lyhyempi. Myös alueen sisäiset matkat lyhenevät hieman. esimerkiksi Kattilalaaksosta pääsee Espoonlahteen kaksi minuuttia nopeammin. Ajat ovat toki viitteellisiä ja riippuvat kohteiden sijainnista verrattuna metron asemiin. (Espoon kaupunki 2012, 75)

2.4 Espoonlahden seurakunta ja sen nuorisotyö

Espoonlahden seurakunnan toiminnan ajatuksena on julistaa Kristusta, hoitaa yhteyttä ja ruokkia nälkäisiä (Nuorisotiimi 2014, 3). Espoonlahden seurakuntaan kuului vuoden 2012 lopussa 33554 jäsentä, joista osa asui ulkomailla. Samana vuonna rippikouluun osallistui 461 henkilöä. 90,9 prosenttia Espoonlahden seurakunnan 15-vuotiaista jäsenistä kävi rippikoulun vuonna 2012. Samana vuonna 79,6 prosenttia koko Espoon nuorista kävi rippikoulun. Vuonna 2012 Espoonlahden seurakunnassa pidettiin 71 varhaisnuorten kerhoa, joihin osallistui yli 500 varhaisnuorta. (Espoon seurakuntayhtymän viestintäpalvelut 2013.)

Espoonlahden seurakunnan nuorisotyön tavoitteena on, että lapset, nuoret ja nuoret aikuiset saavat kokea olevansa arvokkaita Jumalan luomina sekä löytävät merkityksen elämälleen kolmiyhteisen Jumalan yhteydessä. Tärkeätä

on myös antaa mahdollisuus kohdata turvallinen aikuinen ja yhteisö seurakunnassa.

Kohderyhmänä on Espoonlahden seurakunnan alueella asuvat 6–39-vuotiaat lapset ja nuoret sekä heidän perheensä. Asiakkaana nuorisotyössä voi olla vaikkei kuulu Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Nuorisotyö on jaettu tyttöjen ja poikien työhön (6–12-vuotiaat), nuorisotyöhön (13–18-vuotiaat), sekä nuorten aikuisten työhön (18–39-vuotiaat). Lisäksi erityisnuorisotyötä tehdään kaiken ikäisten lasten ja nuorten parissa. (Nuorisotiimi 2014, 3–4.)

Sode-kahvila on Espoonlahden seurakunnan kaikille nuorisotyön ikäryhmille tarkoitettu matalan kynnyksen toiminta. Sodessa lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus viettää vapaa-aikaa toisten lasten ja nuorten kanssa, sekä työntekijöiden kanssa. Toiminnan tavoitteena on hälventää ennakkoluuloja seurakunnasta sekä tukea lasta ja nuorta löytämään yhteys seurakuntaan. Toimintaa vetävät kaikki alueen nuorisotyöntekijät yhdessä. (Nuorisotiimi 2014,11.)

3 LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

3.1 Lapsivaikutusten arviointi seurakunnassa

Vuoden 2015 alussa voimaan astui kirkkojärjestyksen säännös lapsivaikutusten arvioinnista, 23 luku 3§, jossa määrätään kirkollisen viranomaisen arvioimaan valmisteilla olevan päätöksen vaikutukset alle 18-vuotiaisiin. Tällä pyritään vaikuttamaan lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin kirkossa ja yhteiskunnassa. (Lapsivaikutusten arviointi Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 2015, 5.) Seurakunnassa lapsia koskevia päätöksiä tehdään lapsi- ja nuorisotyön lisäksi myös jumalanpalveluselämän, diakonian sekä perheneuvonnan työaloilla (Aula 2011, 27). Myös seurakunnan musiikkityö koskettaa monia lapsia ja nuoria.

Päätöksen teon taustalla tulee olla tieto lapsen etuun vaikuttavista asioista, tieto parhaista ratkaisuista lapsen edun kannalta sekä käsitys lapsen edusta suhteessa muihin intresseihin. Lopputulos voi olla poikkeava lapsen mielipiteestä tai lapsen edun kannalta parhaasta ratkaisusta, kunhan ratkaisu on perusteltu ja ratkaisun lapsivaikutukset ovat käsitelty. (Lapsivaikutusten arviointi Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 2015, 17.)

Kun lapsivaikutuksia arvioidaan, on huomioitava kahden tason vaikutukset, välittömät ja välilliset. Välittömiä vaikutuksia ovat vaikutukset terveyteen, ihmissuhteisiin, asumiseen, liikkumiseen, osallisuuteen, osallistumiseen sekä tasa-arvoon. Välillisiä vaikutuksia puolestaan ovat vaikutukset perheen talouteen ja palveluihin, yhteisöön ja alueeseen sekä sosiaalisiin suhteisiin. (Lapsivaikutusten arviointi Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 2015, 8.)

Kirkkojärjestyksen säännös ei velvoita kuulemaan lapsia, kun arvioidaan päätöksen lapsivaikutuksia. Kuitenkin parhaimpaan lopputulokseen tullaan kun kuullaan myös lasten omaa mielipidettä, ja otetaan ne huomioon asianmukaisesti. (Lapsivaikutusten arviointi Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 2015, 10.) Mitä paremmin aikuiset tuntevat lapsen oikeudet, kuuntelevat lapsen näkemyksiä sekä seuraavat alan tutkimustietoa, sitä

helpompaa kussakin tilanteessa on lapsen edun määrittäminen (Aula 2011, 27). Lapsen mielipiteen kysyminen vahvistaa myös lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia antamalla hänelle kokemuksen osallisuudesta ja vaikuttamisesta. Lapsen mukaanotto päätöksenteossa voidaan myös nähdä kasvattavana asiana. Kokemusten myötä lapselle syntyy enemmän rohkeutta ja kykyä ottaa kantaa oman ympäristönsä päätöksen teossa. (Mäkelä 2011, 13–23.) Lapsi oppii kantamaan vastuuta, kun hänen mielipidettä arvostetaan, kuullaan ja annetaan myös vastuuta kannettavaksi. Tällöin on kyse kansalaiskasvatuksesta, joka on osa yleissivistystä. (Aula 2008, 69.)

3.2 Osallisuuden teologia

Kirkosta käytetään vertauksia Kristuksen ruumis, Kristuksen morsian ja todellinen Jumalan kansa. Nämä kertovat että kirkko on Jumalan luomus, ei vain saman mielisten ihmisten liittymä. Kirkon olemuksen kannalta tärkeää ei ole se, että se on ihmisyhteisö vaan, että se elää uskossa Kristukseen ja Kristus on siellä läsnä. Tässä osallisuudessa Jumalaan kirkon jäsen saa omakseen Kristuksen sekä kaiken mitä Kristuksella on. Yhteys Kristukseen puolestaan muodostaa yhteyden toisiin kristittyihin. (Malkavaara 2011, 126–127.)

Teologiassa käytetään osallisuudesta usein termiä partisipaatio. Se tarkoittaa erityisesti ihmisen yhteyttä Jumalan olemiseen sekä osallisuutta Kristuksen kanssa. Partisipaatio liittyy osallisuuden käsitteen sovitukseen ja vanhurskauttamiseen. Tämän lähtökohtana pidetään Paavalin roomalaiskirjeen kuudetta lukua, jossa puhutaan kasteesta yhteytenä Kristuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen. Kaste ja ehtoollinen ilmaisevat sakramenteina symbolikielellään miten osallisuus, ihmisten yhteys sekä sosiaalinen välittäminen ovat kristinuskon kannalta tärkeitä. Kristitty on osallinen Jumalan rakkaudesta ja näin ollen voi jakaa saamaan rakkautta ja hyvyyttä eteenpäin lähimmäisilleen, menettämättä itse mitään. (Malkavaara 2011, 122–125).

Uudessa testamentissa käytetään sanaa *koinonia* kuvaamaan Jeesuksen seuraajien keskinäistä yhteyttä. Yhteys, jota tässä tapauksessa tarkoitetaan,

saa alkunsa persoonallisesta yhteydestä kolmiyhteiseen Jumalaan, eli partisipaatiosta. Keskenäiseen yhteyteen kristityt ovat kutsutut ja se on hengen, uskon ja rakkauden yhteyttä. Käytännössä tämä tarkoittaa ehtoollisyhteyden lisäksi osallistumista toisen iloihin ja suruihin sekä aineellisen omaisuuden jakamiseen. (Paananen 2005, 110–112.)

Keskeisiä keinoja ylläpitää osallisuutta on rakkaus ja huolenpito, eli lähimmäisen rakkaus. Yksi lähimmäisen rakkauden muoto on diakonia. Diakonia on ollut läsnä kristinuskon alusta asti, vaikka vasta viime vuosi tuhatta se vakinaistui nykymuotoon. Diakonia perustuu Vanhan testamentin näkemyksiin oikeudesta, oikeudenmukaisuudesta ja ihmisarvosta sekä Uuden testamentin näkemyksiin rakkaudesta keskeisenä ohjeena. Myös kirkon sakramentaalinen elämä sekä visio Jumalan valtakunnasta vaikuttavat diakoniaan. (Malkavaara 2011, 117–121.)

Kasteen yhteydessä luetaan apostolinen uskontunnustus, jossa puhutaan pyhästä yhteisestä seurakunnasta. Sana yhteinen kääntyy kreikan sanasta *katolinen*, joka merkitsee kaiken kattavaa tai kokonaisuuden sisältävää. Tämä kertoo kirkon tehtävästä koota kaikki maailman ihmiset rotuun, kulttuuriin tai koulutukseen katsomatta yhdeksi kirkoksi, sisaruuksiksi maailmanlaajuiseen perheeseen. (Giertz 2002, 145–146.) Seurakunta sanana tulee kreikasta sanasta *ekklesia*, joka merkitsee kansakokousta. Kokoontuminen onkin se asia mikä tekee seurakunnasta seurakunnan. Seurakuntaa ei tee rakennus, viranomaiset, kirkkojärjestys vaan ne moninaiset ihmiset, jotka kokoontuvat. Seurakuntayhteydessä elää erilaisia ihmisiä, jotka tarvitsevat toistensa tukea. Yhteys edellyttää herkkyyttä huomata toisen hätä ja valmiutta auttaa. (Paananen 2005, 110–112.)

Kaste on yhteisen uskon tunnus ja sen kautta kristitty liittyy seurakuntaan, kristittyjen yhteyteen. Kasteen kautta kristitty on myös liitetty Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen yhteyteen. Kaste auttaa ymmärtämään, että usko on yhteyttä ja osallisuutta Jumalaan. (Malkavaara 2011, 123.)

Osallisuutta on usein kuvattu Kristuksen ruumiiksi, jolla kuvataan kirkkoa. Jokainen seurakunnan jäsen on yksi ruumiin osa, jolla on oma tehtävänsä. Kukaan ei voi myöskään sanoa toista tarpeettomaksi. Vertaiskuva liittyy myös

ehtoollisoppiin, sillä ehtoollisessa tullaan osallisiksi yhteydestä ja Kristuksen ruumiista. Ehtoollisesta saatetaan puhua myös yhteyden ateriana. Muun muassa ensimmäisessä kirjeessä korinttolaisille luvussa 12 sekä Efesolaiskirjeessä korostetaan seurakunnan inklusiivisuutta sekä seurakuntaruumiin jäsenten yhteyttä. (Malkavaara 2011, 121–122.) Kirkko on kuitenkin enemmän kuin jäsentensä summa, sillä kirkon päänä toimii itse Kristus (Giertz 2002, 142).

3.3 Osallisuus ja sen merkitys lapsen kehitykselle

Lapsen osallisuudella tarkoitetaan yleisesti kommunikaatioita lapsen kanssa sekä hänen kuuntelemistaan, kuulemistaan sekä kunnioittamista. Osallisuuden kautta lapset ovat aktiivisia toimijoita omassa elämässään. (Pajulammi 2013, 96.) Osallisuus laajasti ymmärrettynä tarkoittaa yhteisöön liittymistä, siihen kuulumista sekä vaikuttamista siihen. Osallisuus rakentuu vastavuoroisessa toiminnassa, jossa yhteisö huomioi jäseniään ja jäsen on aktiivinen tulemaan mukaan. Eli vaikuttaminen ei ole mahdollista jos ei pääse mukaan asioiden käsittelyyn tai saa niistä tietoa. Osallisuus koostuu oikeudesta saada tietoa ja itseään koskevista asioista ja oikeudesta ilmaista mielipiteensä niistä. Osallisuutta on usein kuvattu tikapuumallilla, jossa pelkistettynä alimmalla tasolla yksilöllä on vain vähän tai ei ollenkaan mahdollisuuksia vaikuttaa ja mitä ylemmäs yksilö kiipeää sitä enemmän hän saa valtaa ja osallisuutta. (Oranen 2008, 9-10.)

Lapsen minuus muodostuu osallistavan vuorovaikutuksen kautta, ja minuus onkin pohjimmiltaan kokemus itsestään vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Vuorovaikutuksessa lapsen kanssa aikuinen pystyy joko kasvattamaan tai heikentämään lapsen kokemusta itsestään erityisenä ja arvokkaana. Lapsen minuutta voi vahvistaa myös hänen vanhempiansa kautta. Vahvistamalla vanhemman vanhemmuutta ja riittävyttä, saavat he luottamusta vahvistaa lapsensa minuutta. (Mäkelä 2011, 14–23.)

Lapsen kasvaessa hänen elämäänsä tulee perheen lisäksi muita yhteisöjä, joissa hän saa mahdollisuuden osallisuuteen ja hyväksyntään. Tämä tuo lapsen elämään rikkautta ja kehitysmahdollisuuksia, mutta niin myös yhteisön elämään. Yhteisön vahvuus on sen moninaisuus, sillä jokaisen yhteisön jäsenen äänen myötä on yhteisön helpompi ymmärtää monipuolistunutta maailmaamme. (Mäkelä 2011, 14–23.)

Osallistuminen on ihmisoikeus ja se on arvokas ilman, että etuja tai hyötyjä pitäisi perustella. Osallisuus omien asioiden hoitamiseen voi tuoda lapselle kuitenkin arvokkaan kuulluksi tulemisen tunteen sekä kokemuksen, että asioihin voi vaikuttaa. Tämän lisäksi osallisuus voi antaa ikkunan edustukselliseen päätöksen tekoon ja yhteiskuntaan, mahdollisuuksia sosiaalisten taitojen harjoittamiseen sekä mahdollisuuden löytää vertaisryhmä. Organisaatioille ja niiden työntekijöille lasten osallistuminen antaa tilaisuuden herkentyä kuulemaan lapsia ja näin ollen tuoda työhön välineitä, joilla ymmärtää lasten ajatuksia ja kokemuksia. Lasten mukana olo yksilötasolla sekä suunnittelussa tuottaa suoraa palautetta toiminnasta, jolloin syntyy mahdollisuus parantaa päätöksentekoa ja työskentelyn vaikuttavuutta. (Oranen 2008, 15–16.)

Kokemus vaikuttamisesta ja muutoksen aikaansaamisesta, vahvasta yhteydestä omaan minuuteen sekä varmuus joukkoon kuulumisesta on mielenterveydelle hyvin tärkeitä asioita. Puolestaan osattomuus omaan elämään on psyykkistä pahoinvointia ja se näkyy muun muassa vieraantumisenä omasta minuudesta ja yhteisöstä. Pahimmillaan osattomuus voi johtaa masennukseen. (Mäkelä 2011, 14–19.)

Yhteisöllisesti voimme antaa lapsille mahdollisuuksia minuutta kasvattaviin kokemuksiin, kuten äänestysoikeudella, päätöksiä valmisteleviin työryhmiin pääsyllä tai nuorisovaltuustolla. Tällaisissa kokemuksissa lapsi saa tuntea itsensä toimijana, eli maailmaan vaikuttavana ihmisenä. Toimijuus edellyttää, että lapselle osataan antaa toimintatilaa kuitenkin tuen ja läheisyyden kanssa. (Mäkelä 2011, 18–23.)

4 NUORISOTILAT

Luontevin yhteys nuorelle on toinen nuori. Nuori ei ole aikuisten silmissä vielä vertainen ja siksi nuoret tarvitsevat omaa paikkaa jossa pohtia omaa uskoaan ja esittää kysymyksiään. Rippikoulu on yksi tällainen paikka, mutta yhteyden saaminen pelkästään leireillä ei riitä, vaan sille pitää olla paikka läpi vuoden. Suomalainen nuori kaipaa messuyhteyden lisäksi mahdollisuutta keskustella sekä tuoda esille omia ajatuksiaan. (Paananen 2005, 112–113.) Tähän vastauksena voi olla kaikille avoimet nuortenillat tai nuortentilat. Häkkinen (2006) puhuu seurakunnan nuorisotyön avoimesta toiminnasta, jolla tarkoitetaan tilojen avaamista nuorten käyttöön valvotusti ja ohjatusti. Tilat voivat olla nimikoitu vain nuorten käyttöön tai ne voivat olla yhteiset koko seurakunnan kanssa, esimerkiksi seurakuntasali. Yhteisissä tiloissa toimintaa suhteutetaan muuhun toimintaan ajallisesti että tilojen ulkonäöllisesti. Oma nimikkotila nuorille suo ajallisesti enemmän mahdollisuuksia toiminnalle, mutta tuo myös kokoavan merkityksen nuorille. Nuoren on helppo ajatella tilasta, että tämä on meidän tila ja parhaimmillaan nuoren hengellinen koti. Seurakunnan avoimen toiminnan erityispiirre on mahdollisuus nuoren spiritualiteetin hoitamiseen, joko mahdollisuudella hiljentyä, vapaa ehtoisin hartauksin tai tarjoamalla mahdollisuutta sielunhoidolliseen keskusteluun. (Häkkinen 2006, 74–75.)

Tila voidaan määritellä fyysisesti, sosiaalisesti tai kokemuksellisesti. Sosiaalinen tila muotoutuu kanssa käymisessä toisen ihmisen kanssa. Se rajautuu arjen käytänteissä, tulkinnoissa ja kiistoissa. Näin ajatellen tila ei ole pysyvä ilmiö, vaan se heijastaa sen hetkisiä valtasuhteita ja kulttuurisia käsitteitä. (Kullman, Strandell & Haikkola 2012, 14–15.) Nuorisotilassa tämä näkyy erityisesti nuorten keskinäisinä valtasuhteina sekä työntekijöiden käyttäytymisessä. Nuorten tilaa tarkastellessa sosiaalisena tilana, voidaan apuna käyttää kysymyksiä: ketkä toimii tilassa? ketkä osallistuu toimintaan? Mikä on lasten suhde toisiinsa ja työntekijöihin? Sosiaalista tilaa pohtiessa on hyvä huomioida että nykyajan teknologia mahdollistaa yhteisen sosiaalisen tilan jakamisen ilman yhteisen fyysisen tilan jakamista (Strandell 2012, 37).

Nuorisotila voidaan myös määritellä kokemuksellisesti. Moniaistillisuuden lisäksi tila vaikuttaa ihmiseen tunnetasolla sekä toisinpäin, tämä parhaimmillaan synnyttää ihmisessä kuulumisen ja läheisyyden tunteen (Kullman, Strandell & Haikkola 2012, 15).

Köykkä (2014, 64) esittää kirjassaan Nuorisotyön alkeet ja jatko, että nuorisotilan kannattaisi olla kirkon tuntumassa. Kirkko on luontevin paikka nuorten hartauselämälle. Pelkästään kirkon sisällä oleminen vie hengelliseen syvyyteen, jota on vaikea tavoittaa sekulaarisessa tilassa. Kirkko rakennus saavuttaa sakraaliudellaan ihmismielen tiedostamattomat kerrokset ja luo muisti kuvia jotka kestävät läpi elämän. Kirkon läheisyyttä puoltaa myös se että jokainen kirkko käynti tekee kirkkoon tulon helpommaksi. Nuoruuden kirkossa käynti edes auttaa myös vanhempana hakautumaan kirkkoon. Silloin kun nuortentilat eivät ole kirkon yhteydessä tai välittömässä läheisyydessä, tulee muistaa että nuortentilojen tulee heijastaa kirkon yhteistä uskoa. Yhteistä uskoa voidaan korostaa sakraaleilla sisustuselementeillä. (Köykkä 2014, 64,90.)

Vaikka viihtyisyys ja kodikkuus ovat tärkeitä, ne eivät voi olla ainoat kriteerit nuorisotilan sisustukselle. Arkkitehtuuri ja huonejärjestys vaikuttavat ihmisten sosiaalisiin suhteisiin ja asioiden löydettävyyteen. Huonejärjestely on hyvä miettiä niin että nuorten on tervehdittävä ja kohdattava toisiaan, sillä tämä luo yhteisöllisyyttä. Erityisen tarkasti kannattaa miettiä näkymää etuovelta, mikä on houkuttelevaa ja pitääkö uuden tulijan kävellä ensin tiiviin vanhempien nuorten ryhmän läpi? Vanhempia nuoria kannattakin pitää liikkeellä vaihtamalla heidän suosittuja istuin alueiden järjestystä, sillä tämä estää pienten ryhmittymien syntymisen ja laittaa nuoria kohtaamaan oman ryhmittymän ulkopuolisia. (Köykkä 2014, 64–68.)

5 LASTEN HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA

5.1 Indikaattorit lapsen edun toteutumisen seuraamisessa

Lapsen oikeuksien toteutumista voi seurata indikaattoreilla, jotka ovat osoittimia joilla kuvataan jotakin oleelliseksi katsottua ilmiöstä. Tavoitteena on tiivistää hajanainen tieto avaintiedoksi. Indikaattoreilla voidaan mitata objektiivisia olosuhteita mutta myös subjektiivisia kokemuksia oikeuksien toteutumisesta. Suomessa hyvinvointi-indikaattoreita ylläpitävät tilastoviranomaiset ja muut tilastoja tuottavat viranomaiset, kuten kouluterveyskysely. (livonen 2013, 304.)

Ihmisoikeusindikaattoreita voidaan jakaa yleisiin ja abstrakteihin. Kun nämä pilkotaan osiin, löydetään ihmisoikeusnormien keskeiset ominaisuudet, joiden avulla voidaan abstraktit ihmisoikeusnormit konkretisoida. Ihmisoikeusindikaattorit voidaan jakaa myös kvalitatiivisiin ja kvantitatiivisiin indikaattoreihin. Toisaalta indikaattorit voidaan jakaa myös objektiivisia olosuhteita kuvaaviin ja arvioperusteisiin, eli subjektiivisiin, ihmisen kokemuksiin perustuviin indikaattoreihin. (livonen 2013, 307.)

Toimiva indikaattori on yksinkertainen ja tulkinnaltaan selkeä, ajankohtainen sekä tuotantotavoiltaan läpinäkyvä. Hyvän indikaattorin on oltava myös globaalisti ymmärrettävä, vaikkakin kunkin yhteiskunnan rakenteen huomioiva. (livonen 2013, 307.)

Suomessa hyvinvointi-indikaattorit perustuvat viranomaisten ja erityisesti tilastoviranomaisten keräämiin tilastoihin ja rekistereihin. Tilastojen keruuta säädellään tilastolailla. Erityisesti lasten hyvinvoinnin kuvaamiseen käytetään palveluita ja niiden piirissä tehtyjä päätöksiä kuvaavia indikaattoreita, vaikka nämä ovat välillistä tietoa. Nämä indikaattorit eivät kuitenkaan peilaa suoraan hyvinvoinnin muutoksia sillä esimerkiksi resurssien muutokset näkyvät tilastoissa. (livonen 2013, 308–310.)

Lapsen hyvinvointia ja oikeuksien toteutumista Suomessa Lapsiasianvaltuutettu arvioi kuuden ulottuvuuden avulla. Nämä ulottuvuudet ovat materiaallinen

elintaso; kasvuympäristön turvallisuus; terveys; koulu ja oppiminen; perhe, vapaa-aika ja osallisuus sekä valtion ja kuntien tarjoama tuki ja turva. Nämä perustuvat YK:n lapsenoikeuksien yleissopimukseen. On huomioitava että indikaattorien väliset rajat eivät ole aivan selkeät, esimerkiksi osallisuus teemana esiintyy niin koulu ja oppiminen kuin perhe, vapaa-aika ja osallisuus ulottuvuudessa. Ulottuvuudet sisältävät yhteensä 58 indikaattoria. Lapsiasianvaltuutettu toteaa vuosikirjassaan 2014, ettei tietoa lasten ja nuorten vapaa-ajasta ja osallistumisesta ole riittävästi. Tietoa on kerätty lähinnä koulun ja perheen piiristä. (Ylä-Tuuhonen 2014, 6-18.) Nuoret ovat hyvinvointipoliittisen keskustelun keskiössä, mutta heidän instituutioiden ulkopuolinen elämä jää taka-alalle. Omaehtoisella olemisella ja vapaa-ajalla on kuitenkin suuri merkitys nuorten elämässä. (Myllyniemi, Berg 2013, 5-8.)

5.2 Nuorisotutkimukset

5.2.1 Ystävyysuhteet ja ystävien tapaaminen

Yli puolet 7–29-vuotiaista tapaa ystäviään päivittäin ja lähes kaikki tämän ikäisistä tapaa ystäviään vähintään viikoittain. Tapaamistiheys laskee iän myötä, sillä kolme neljästä alle 15-vuotiaista kertoo tapaavansa ystäviään päivittäin mutta 25–29-vuotiaista enää alle kolmannes. Erityisen jyrkästi ystävien tapaamistiheys laskee noin 20-vuoden iässä. Sitä selittänee toisen asteen opintojen jälkeinen siirtymisvaihe. (Myllyniemi & Berg 2013, 19.) Tapaamistiheydellä on suurempi merkitys yksinäisyyden kokemukselle, kuin ystävien määrällä (Myllyniemi & Berg 2013, 31).

Nuorella on keskimäärin 5,9 ystävää. Sukupuoli vaikuttaa asiaan, sillä pojilla on keskimäärin 6,2 ystävää kun taas tytöillä on ystäviä 5,5. Tämä tukisi perinteistä käsitystä siitä, että pojat viihtyvät suuremmissa porukoissa ja tytöt hakeutuvat mieluummin intiiminpään porukkaan. Ystävien määrä ei poikkea eri taustamuuttujien luokissa suuresti, vaikka tapaamistiheys muuttuu. (Myllyniemi & Berg 2013, 30–31.) Läheisten ystävien määrä on yhteydessä kavereiden

tapaamistiheyteen. Jos läheisiä ystäviä on yli viisi, alkaa tapaamistiheys nousta (Myllyniemi & Berg 2013, 19). Kouluterveyskyselyn mukaan yksinäisyys on yleisempää pojilla. Tosin ystävyyteen katsotaan kuuluvan luottamuksellinen keskustelu kaikista omista asioista, joka ei välttämättä kuulu luonnollisesti poikien väliseen ystävyyteen. (Ylä-Tuuhonen 2014, 101.)

Eri puolilla Suomea lapset ja nuoret tapaavat ystäviään yhtä tiheästi, mutta kuntatyyppin mukaisessa vertailussa pääkaupunkiseudulla vanhempien nuorten ystävien päivittäinen tapaaminen on harvempaa kuin muualla Suomessa. Alle 10-vuotiaiden ikäryhmissä tilanne on päinvastainen ja pääkaupunkiseudun ja yleisesti kaupunkien lapset tapaavat muita säännöllisemmin ystäviään. (Myllyniemi & Berg 2013, 19.)

Päivittäin kavereita tavataan eniten internetissä. Yleisimpiä tapaamispaikkoja ovat kuitenkin kodit, kun huomioon otetaan kaikki tapaamistiheydet. Kodeissa ja sen lähipiirissä tapaavat eniten alle 15-vuotiaat. Kaupungilla, kauppakeskuksissa ja internetissä tapaavat eniten 15–19-vuotiaat. Kahviloissa ja ravintoloissa aloitetaan tapaaminen noin 10-vuoden iässä ja kahviloiden sekä ravintoloiden suosio tapaamispaikkoina nousee jyrkästi täysi ikäisyyteen asti. Puolestaan yhteisissä harrastuksissa, nuorisotaloissa ja kirjastoissa tapaavat eniten 10–14-vuotiaat. Kuitenkin alle 30 prosenttia 10–14-vuotiaista sanoo tapaavansa ystäviään nuorisotaloilla. (Myllyniemi & Berg 2013, 32–34.)

78 prosenttia lapsista ja nuorista kokevat vapaa-ajan määrän itselleen sopivaksi. Harvoin kavereitaan tapaavat kokevat useammin vapaa-aikansa riittämättömäksi, josta voidaan päätellä että ajan puute rajoittaa usein sosiaalista elämää. 15-vuoden iässä kokemus vapaa-ajasta vähenee, vaikkakin samaa aikaan harrastuneisuus laskee. (Myllyniemi & Berg 2013, 37–39.)

5.2.2 Harrastuneisuus ja järjestö aktiivisuus

Järjestötoimintaan lapset osallistuvat omaksi ilokseen tai mielekkään harrastuksen löytämiseksi. Harvoja lapsia kiinnostavat yhteiskunnalliset syyt.

Lasten ja nuorten kansalaisaktiivisuus on siirtymässä painopisteeltään kohti yksilöllisempiä ja vapaamuotoisempia projekteja. Tästä kertoo myös, että lapset ja nuoret kokevat usein osallistumisen toimintaan mieluisaksi, jos ei tarvitse liittyä jäseneksi mihinkään. (Myllyniemi 2009, 34.)

10–14-vuotiaat ovat aktiivisimpia seura-, järjestö- ja kerhotoiminnassa. Tutkimuksessa ei ole otettu tässä asiassa huomioon alle 10-vuotiaita. Mutta nuorten on vaikea mieltää itseään järjestöön tai seuraan, vaikka osallistuisivat sen toimintaan aktiivisesti. (Myllyniemi & Berg 2013, 44–45.) International Civic and Citizenship Education Study tutkimuksen mukaan vuonna 2009 suomalaisista kahdeksaluokkalaisista 30 prosenttia osallistui musiikki-, taide- tai kulttuurijärjestön toimintaan vähintään kuukausittain. Saman tutkimuksen mukaan 27 prosenttia kahdeksaluokkalaisista osallistui seurakunnan tai uskonnollisen järjestön toimintaan vähintään kuukausittain sekä muiden harrasteryhmien, joihin ei mukaan lasketa urheilu- tai liikuntajärjestöjä, osallistui 16 prosenttia kahdeksaluokkalaisista. WHO-koululaistutkimus toteaa että, urheiluseuraan kuulumisen laskee iän myötä. Yli puolet 11-vuotiasta osallistui urheiluseurojen toimintaan, kun taas 15-vuotiaista runsas kolmannes osallistui toimintaan. (Ylä-Tuuhonen 2014, 102–103.)

Järjestökiinnitteisyys kasvaa iän myötä, mutta osallistumistiheys laskee. Erityisesti alle 15-vuotiaiden ikäryhmässä järjestökiinnitteisyys on laskenut vuodesta 2001. Tähän syynä voidaan pitää muun muassa harrastusten tavoitteellisuutta, jolloin kynnys aloittaa vanhempana nousee. Tämä ryhmä on myös muita kriittisempi asuinalueellaan järjestettävään nuorisotyöhön. (Myllyniemi 2009, 38.)

Seurakunnan ja partion jäsenkiinnitteisyys on pysynyt lähes samana vuodesta 2001 vuoteen 2009. Vuoden 2009 nuorten vapaa-aika tutkimuksen mukaan seurakunnan tai muun uskonnollisen järjestön toimintaan osallistuvista 86 prosenttia osallistuu myös toisen järjestön toimintaan. Sama luku partiolaisilta on 47 prosenttia. Seurakuntaan osallistuvista 73 prosenttia uskoi olevansa mukana toiminnassa vielä kahden vuoden kuluttua. 88 prosenttia osallistujista osallistui konkreettiseen toimintaan ja 63 prosenttia osallistui suunnitteluun tai

toiminnan järjestämiseen. Päätäviin toimintaelimiin kuului 10 prosenttia. (Myllyniemi 2009, 40–42.)

5.2.3 Liikkuminen

7–9-vuotiaista 78 prosenttia sekä 10–15-vuotiaista yli puolet kertoo vanhempiansa kieltäneen liikkumisen joissakin asuinalueensa paikoissa vaarallisuuden tähden (Myllyniemi & Berg 2013, 50). Lasten ja lapsiperheiden terveys- ja hyvinvointierot -tutkimuksessa kysyttiin lasten kotiin tulo aikoja. 5-luokkalaisista 17 prosentilla ei ollut kotiintuloaikoja ja 8-luokkalaisilla vastaava luku on jo kasvanut 26 prosenttiin. (Kaikkonen & Hakulinen-Viitanen 2012, 55.)

Pääkaupunkiseudulla yli yhden kilometrin matkojen kävely on yleisempää kuin maaseudulla. Pyörällä kulkee etenkin 10–14-vuotiaat, mutta pyöräily on harvinaisempaa kaupunkien keskustassa. Päivittäin matkoja kulkee julkisilla etenkin 15–19-vuotiaat. (Myllyniemi & Berg 2013, 57–58.) Joka viides nuori kokee pitkien matkojen vaikuttavan osallistumiseen. Kaupungeissa puolet nuorista kuitenkin kokevat, etteivät pitkät välimatkat vaikeuta osallistumista. (Myllyniemi 2009, 55.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

6.1 Aineiston keruu-ja analysointimenetelmät

Kyselyn avulla voidaan kerätä tietoa tosiasioista, käyttäytymisestä, toiminnasta, tiedosta, arvoista, asenteista sekä mielipiteistä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2012, 197). Päädyin lomakekyselyyn, sillä näin saan laajan otannan alueen lasten mielipiteistä. Kysymys on lomakkeella kaikille samassa muodossa ja tutkija ei voi vaikuttaa vastauksiin (Valli 2001, 101). Kysymykset esitin monivalinta- sekä avoimina kysymyksinä. Näin epäselvyydet, joita asteikkoihin perustuvat kysymykset saattavat sisältää, jäivät pois. Näitä ovat esimerkiksi asteikon väärä tulkinta. Tosin sain myös palautetta, etteivät kaikki olleet ymmärtäneet kysymyksen asettelua. Laitoin avoimia kysymyksiä mahdollisimman vähän, sillä monivalintakysymykset on helpompi kerätä vertailtavaan muotoon.

Avoimien kysymysten hyvinä puolina nähdään mahdollisuus saada vastaajan mielipide tietoon perusteellisesti, sekä joukosta nousseet ideat. Huonoina puolina puolestaan on, että avoimiin kysymyksiin jätetään helposti vastaamatta tai voidaan vastata asian vierestä. (Valli 2001, 111.)

Kysymysten muoto voi aiheuttaa väärinkäsityksiä tutkimuksissa, sillä jos vastaaja tulkitsee kysymystä eri tavalla kuin tutkija, tulokset vääristyvät. Kyselylomakkeen täyttäjää ei myöskään voi saada tarkentavaa informaatiota lomaketta täyttäessä. Tätä riskiä voi pienentää huolellisilla täyttämisohejeilla, selkeällä lomakkeella ja lomakkeen esitestauksella. On myös huomioitava, että vastaaja löytää monivalintakysymyksissä aina itselleen sopivan vaihtoehdon, näin ollen monivalintakysymykset vaativat yhdeksi vaihtoehdoksi kohdan: muu, mitä? (Valli 2001, 100–102,110.)

Kyselylomakkeiden riskinä on suuri kato vastauksissa. Vastausprosentin parantamiseen voidaan käyttää vastausten karhuamista tai lisäkyselyä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2012, 195.) Vastausprosenttia voidaan myös parantaa käyttämällä valmiita rakenteita hyväksi, kuten kyselyn teettäminen

koululuokassa (Valli 2001, 101). Toteutin lomakekyselyn koulujen välityksellä, lomake liitteenä 1 ja saatekirje liitteenä 2. Koulujen kautta tehdyn kyselyn avulla mahdollistin ei-aktiivisten seurakuntalaisten sekä seurakuntaan kuulumattomien lasten osallistumisen. Koulut vastaanottivat 700 kyselyä. Kaikki opettajat eivät halunneet osallistua ja jättivät vastaanottamatta kyselylomakkeet. Kaiken kaikkiaan kyselylomakkeita oli varattu 1200 kappaletta. Sain vastauksia 397 kappaletta. Yhden lomakkeen hylkäsin, sillä se oli tulostunut vain toiselta puolelta ja siihen oli lisäilty vastausvaihtoehtoja. Tutkimuksessani on siis otettu huomioon 396 vastausta.

Pyrin saamaan vastauksia eri-ikäisiltä lapsilta sekä eri puolilta Espoonlahtea, jotta saan mahdollisimman kattavan aineiston kerättyä. Kysely toteutettiin perinteisellä paperilomakkeella, sillä koin tämän olevan varmempi tapa saada vastauksia kaiken ikäisiltä lapsilta, kuin oman muistin varaan jäävä internetkysely. Kysely oli myös tarkoitus toteuttaa koulussa, enkä voinut olla varma, että kaikilla oppilailla olisi tietokone käytössä juuri kyselyn aikaan.

Tutkimuslomakkeella saadut tulokset on yksinkertaisimmillaan esitetty jakaumina sekä ristiintaulukoiden (Kananen 2012). Valitsin nämä kaksi tapaa yksinkertaisuutensa takia ja koen ne myös riittäviksi monivalintakysymysten kanssa. Ristiintaulukoiden saan esitettyä myös muun muassa ikäjakaumat vastauksissa. Taulukointiin käytin apunani SPSS-ohjelmaa.

6.2 Luotettavuus ja eettisyys

Kyselytutkimuksessa ei voi olla varma kuinka tosissaan vastaaja suhtautuu tutkimukseen. Myöskään ei ole itsestään selvää että vastaaja ymmärtää kysymyksen samalla tavalla kuin sen asettaja, eikä tutkija voi kontrolloida asetettujen vastausvaihtoehtojen ymmärtämistä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2012, 195.) Tein kyselystä yksinkertaisen ja ulkomuodoltaan selkeän, jotta lasten mielenkiinto säilyisi eikä kysely houkuttaisi vastaamaan vitseillä. Uskon myös kyselyni ulkomuodollisen selkeyden auttaneen nuorimpia vastaajia keskittymään ja ymmärtämään kysymykset.

Suomessa on lainsäädöllisesti ikärajoja asetettu vain lääketieteelliselle tutkimukselle. Muille tieteen aloille ei ole säädetty lailla ikärajoja, vaan tutkijan vastuulle jää arvioitavaksi, milloin alaikäinen lapsi on kypsä antamaan tutkimussuostumuksensa. (Kuula 2006, 148–150.) Tähän nojaten päätin jättää kysymättä vanhempien lupaa tutkimukselleni. Kyselyssä lapsi itse sai päättää osallistuuko hän, sillä hänestä ei kysytä mitään henkilökohtaista tietoa. Kyselyn saate kirjeessä kerroin että kysely on täysin vapaaehtoinen. Taustatietoina tarvitsin vain ikäryhmän, koulun sekä tiedon kirkon jäsenyydestä. Koulun päädyin kysymään, jotta pystyisin hieman hahmottamaan aluetta jolta vastaaja tulee. Kirkon jäsenyyden halusin tietooni, sillä koin että sillä voi olla vaikutusta esimerkiksi osallistumiseen tapahtumaan, joka järjestetään kirkkorakennuksessa.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Vastaajia tutkimuksessa oli 396 henkilöä. 8–12-vuotiaita oli vastaajista 75 prosenttia, 13–15-vuotiaita 7,3 prosenttia ja 16–18-vuotiaita 11,4 prosenttia. 22 henkilöä jätti kertomatta ikänsä. Vastaajia oli kahdeksasta koulusta, joista yksi oli lukio ja loput peruskouluja. Viisi ei ilmoittanut kouluaan. Alueellisesti vastauksia tuli tasaisesti eri puolilla Espoonlahtea. 8–12-vuotiaista suurin osa kävi koulua pohjoisessa Espoonlahdessa, eli Latokaskessa ja Nöykkiössä. Kaikista vastauksista 56 prosenttia tuli kyseiseltä alueelta. 13–18-vuotiaat kävivät kaikki koulua Espoonlahden keskustan lähellä.

Vastaajista 80,1 prosenttia kuuluu Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon. 5,8 prosenttia ei kuulu Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon ja 12,6 prosenttia ei tiennyt jäsenyyttään. Vastaajista 4,5 prosenttia osallistui seurakunnan tapahtumiin vähintään kerran viikossa ja vähintään kerran kuukaudessa osallistui 10,9 prosenttia. Kerran vuodessa osallistuvia oli 25,8 prosenttia ja vain kirkollisiin juhliin osallistuvia oli lähes puolet vastaajista. Seurakunnan tapahtumiin ei koskaan osallistuvia oli vain 9,1 prosenttia. Kaikki vähintään kerran viikossa osallistuvat, jotka olivat ikänsä ilmoittaneet, olivat 8–12-vuotiaita. Myöskin vähintään kerran kuussa osallistuvat olivat lähes poikkeuksetta 8–12-vuotiaita. Kahdessa vanhemmassa ikäryhmässä oli yleistä osallistua vain kirkollisiin juhliin ja satunnaiset vastaajat osallistuivat joskus tai eivät ollenkaan.

Tapahtuman järjestäminen kirkkorakennuksessa vaikutti negatiivisesti 16,9 prosenttiin vastaajista. Syyt pystyin jaottelemaan kolmeen ryhmään: uskonnollisiin, negatiivisiin mielikuviin kirkosta sekä epämääräisempiin ”en vain tykkää” perusteluihin. Monet kertoivat että kirkoissa on heidän mielestä tylsää tai siellä tapahtuu tylsiä asioita, kuten saarnoja. Yhden vastaajan mielestä kirkko oli surullinen paikka ja toinen vastaaja pelkäsi häiritsevänsä muita ihmisiä kirkossa. Yksi vastaajista perusteli, ettei tulisi kirkkoon, koska siellä ei voi välttämättä tehdä mitä itse haluaa. Uskonnollisia syitä oli eri kirkkokuntaan kuuluminen tai ateismi. Osa vastaajista koki, etteivät uskoneet tarpeeksi, jotta haluaisivat osallistua kirkossa olevaan tapahtumaan. Uskonnolliset asiat koettiin

karkottaviksi asioiksi, eikä uskonnollisia puheita tai toimintoja haluta kohdata. 64,1 prosenttia vastaajista koki, ettei kirkkorakennuksessa tapahtuman järjestäminen vaikuttanut heihin. Monet vastasivat syyksi "ihan sama" tai ettei sillä vain ole vaikutusta häneen. Myöskin kirkko rakennuksena on monen mielestä normaali eikä mitenkään erityinen rakennus. Kirkon sijainti koettiin myös hyvänä, eikä liian kaukana olevalta. Suuri osa vastaajista perusteli vastauksiaan sillä, että tapahtuman sisältö on tärkeämpi kuin ulkoiset puitteet. Jos tapahtuma on lapsesta kiinnostava ja mukava, hän voi tulla kirkkoon. Muutama vastaaja nosti esille myös vapaaehtoisuuden, itse saa valita osallistumisen ja pois voi lähteä keskenkin tapahtuman. Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuulumattomista lapsista noin kolmasosa vastasi, että tapahtuman järjestäminen kirkkorakennuksessa vaikuttaa heihin yleensä negatiivisesti. Myös niistä jotka eivät osanneet määritellä jäsenyyttään noin kolmasosa vastasi, että kirkkorakennus vaikuttaa osallistumiseen. Kun taas Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluvista hieman yli viidennes vastasi kirkkorakennuksen vaikuttavan osallistumiseen. Iällä ei puolestaan tuntunut olevan merkitystä kirkkorakennuksessa järjestettävään tapahtumaan osallistumiseen.

Nuorisotilan lähelle koulua halusi 18,9 prosenttia ja lähelle kotia 11,4 prosenttia. Lähelle ostoskeskusta nuorisotilan halusi 7,1 prosenttia ja lähelle kirkkoa 3,8 prosenttia. 49 prosenttia ei osannut valita ja 3,5 esitti jonkun muun vaihtoehdon, kuten lähelle kauppaa tai harrastusmahdollisuutta. Seurakunnan nuorisotilan sijoittamiseen jollekin asuinalueelle koskevassa kysymyksessä näkyy selkeästi että nuorisotila halutaan lähelle omaa elinalueetta. Suurin osa on valinnut lähellä koulua olevan alueen. Näin ollen Nöykkiöön toivoo 23 prosenttia nuorisotilaa ja Latokaskeen 19,2 prosenttia. Jos toivottiin muualle kuin oman koulun läheisyyteen niin alue oli yleensä Espoonlahden keskusta tai Soukka. 17,4 prosenttia toivoi Espoonlahden keskustaan nuorisotilaa ja Soukkaan 11,1 prosenttia. Muihin vaihtoehtoihin tuli alle 6 prosentin vastauksia. Lukiolaiset valitsivat nuorisotilan sijainnin laajimmalta alueelta. Tämä saattaa kertoa siitä, että lukiolaiset asuvat laajemmalla alueella, kun taas peruskoululaiset usein asuvat koulun lähipiirissä.

Vapaa-ajanviettopaikan valinnassa 28,8 prosenttia nimesi lyhyen matkan tärkeäksi, 16,2 prosenttia helpon kulun linja-autolla, 85,1 prosenttia ystävät, 1,8 prosenttia seurakunnan, 7,6 prosenttia uusiin ystäviin tutustumisen, 5,1 prosenttia aikuisen ihmisen kohtaamisen, 19,2 prosenttia toimintamahdollisuudet sekä 8,8 prosenttia nimesi oman vaihtoehdon. Omista vaihtoehdoista nousi esille harrastusmahdollisuudet, niin liikunta kuin tietotekniikka. Toinen esille nousut oma vaihtoehto oli paikan mukavuus ja viihtyvyys. Vain 8–12-vuotiaat valitsivat tärkeäksi kriteeriksi seurakunnan vapaa-ajan viettopaikkaa valitessa. Lähes kaikki aikuisen ihmisen kohtaamisen tärkeäksi kriteeriksi valinneet olivat 8–12-vuotiaita. Muuten iällä ei näyttäisi olevan vaikutusta siihen mikä koetaan tärkeäksi vapaa-ajan vieton paikan valinnassa.

Matkan kestolla ei ollut suurimpaan osaan vastaajista vaikutusta. 16–18-vuotiaista vain yksi vastaaja 45:stä kertoi matkan kestolla olevan vaikutusta osallistumiseen. 13–15-vuotiaista jo hieman useampi sanoi matkan kestolla olevan merkitystä, 6 vastaajaa 29:stä. 8–12-vuotiaista noin kolmas osa kertoi matkan keston vaikuttavan osallistumiseen. Kaikista vastaajista hieman alle kolmannes siis kertoi matkan keston vaikuttavan osallistumiseen. Tämä porukka jakautui tasaisesti eri vaihtoehdoille, eli on hyvin henkilökohtainen kokemus kuinka pitkän matkan on valmis tekemään osallistuakseen tapahtumiin.

Kysymykseen siitä kuinka kulkee harrastuksiin, valittiin pääsääntöisesti useampi kuin yksi vaihtoehto. Hieman yli kolmannes vastaajista kulki kävellen ainakin osaan harrastuksistansa. Hieman yli kolmannes vastaajista kulki pyörällä, ja samoin myös hieman yli kolmannes kulki linja-autolla. Muutama kertoi käyttävänsä myös muita julkisia liikennevälineitä kuin linja-autoa. Noin kaksi kolmesta vastaajasta kertoi kulkevansa vanhempien autolla ja 24 vastaajaa kertoi käyttävänsä jonkun muun kuin vanhempien kyytiä, esimerkiksi kimppekyytejä. Oma autoa tai mopoa kertoi käyttävänsä 12 vastaajaa.

Kyselylomakkeen loppuun oli kirjoitettu vapaan sanaan kohtaan 31 kertaa. Näissä esitettiin toiveita tilojen sisustuksen ja sisällön suhteen sekä toiminnan suhteen. Nuorisotiloihin toivotaan hyvää ja uusinta teknologiaa sekä nettiä.

Tiloista toivotaan isoja ja valoisia. Toiminnallisista toivomuksista kaksi koski Sodeklubia. Vastauksissa toivotaan toteutettavan sitä jatkossakin ja mieluummin useammin ja pidemmällä aukioloajoilla. Näiden lisäksi nuorisotilaan toivotaan maksuttomia tekemisen mahdollisuuksia. Palautetta tuli myös kyselystä itsestään sekä vastaajan omasta suhteesta kirkkoon. Kaikki avoimen kohdan vastaukset on luettavissa liitteessä 3.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

8.1 Nuorisotilan sijainnin vaikutuksia lapsiin

Myllyniemen ja Bergin (2013, 50) mukaan huomattava osa alle 15-vuotiaista kertoo vanhempiansa kieltäneen liikkumisen jossakin asuin alueensa paikoissa vaarallisuuden tähden. Nuorisotilan sijaintia miettiessä on siis hyvä pohtia sijainnin turvallisuutta lapselle. Sijaintiin voi myös vaikuttaa yleisen mielipiteen alueesta lisäksi yksittäiset asiat, kuten läheisen ravintolan maine tai tupakkapaikan sijaitseminen nuorisotilan oven läheisyydessä. Sijainnin lisäksi sisäänkäynnin on oltava turvallinen ja houkutteleva.

Metron sisäänkäynnin läheisyyteen sijoitetulla nuorisotilalla voi valttina olla kulkuyhteydet sekä lasten kotiin että Helsingin puolelle. Toisaalta monia lapsia ja vanhempia voi mietityttää alueen turvallisuus. Alueen turvallisuuteen vaikuttaa paljon liikerakennukset metron sisäänkäyntien lähetyvillä. Onko metron läheisyydessä vain baareja vai myös kulttuuri ja harrastepaikkoja? Metron vaikutuksia ihmisten elinympäristön turvallisuuteen ei ole pohdittu suuresti, mutta Petja Partanen kertoo artikkelissaan Metro goes west (Espoo 1/2016 Kaupungin lehti espoolaisille), että uudet asemat ovat tekniseltä turvallisuudeltaan huippuluokkaa turvakameroineen.

Kyselyni mukaan nuorimmissa lapsissa oli enemmän seurakunnan toiminnan aktiiviosallistujia. Tätä voi selittää nuoremmille tarjottavien paikallisten kerhojen paljous. Lapset eivät kyselyssäni kuitenkaan nimeä itse sijaintia tärkeäksi kriteeriksi toimintaan osallistumisessa. Tämä näkyy myös Myllyniemen (2009, 55.) tutkimuksessa, jonka mukaan kaupungeissa elävistä nuorista puolet kokevat, etteivät pitkät välimatkat vaikeuta osallistumista erilaisiin tapahtumiin. Enemmän lasten mielestä osallistumiseen vaikuttaa tapahtuman sisältö ja henkilökohtaiset kiinnostuksen kohteet.

Sijaintia tärkeämmäksi määrittelisinkin tapahtuman sisällön. Kyselyni mukaan sijaintia huomattavasti tärkeämmäksi kriteeriksi vapaa-ajanviettopaikkaa valittaessa nousi ystävät, jonka valitsi noin 85 prosenttia lapsista tärkeäksi

kriteeriksi. Myöskin vapaaehtoisuus ja toiminnan mieluisuus on tärkeitä kriteerejä lapsille. Myllyniemi (2009, 34) kertoo tutkimuksessaan että lasten mielenkiinto on suuntautumassa vapaampiin projekteihin säännöllisen järjestötoiminnan sijasta. Tämä nousi esille myös kyselyssäni, jossa lapset nostivat esille vapaaehtoisuuden ja oikeuden mielipiteen vaihtoon osallistumisesta.

8.2 Kirkkorakennuksessa sijaitsevan nuorisotilan vaikutuksia lapsiin

Yli puolet kyselyyni vastaajista eivät kokeneet kirkkorakennuksen olevan este osallistumiselle. Syitä lapset eivät osanneet kovinkaan tarkkaan eritellä. Kuitenkin noin 16 prosenttia lapsista kokivat kirkkorakennuksen vaikuttavan negatiivisesti osallistumiseen. Mielenkiintoiseksi syyksi esitettiin uskon puute. Koettiin ettei kirkkoon voi tulla, jos ei usko tarpeeksi Jumalaan.

Kyselyni vastaajista ei yksikään kertonut kuuluvansa eri uskontokuntaan, eri kirkkoon kylläkin. Ei siis voi todeta kyselyn pohjalta miten muihin kuin alueen kristittyihin lapsiin kirkkoon tulo vaikuttaa. Kirkkoon kuulumattomilla asiaan ei tuntunut olevan suurta ideologista vaikutusta, sillä noin kaksi kolmesta kirkkoon kuulumattomista olisi voinut osallistua kirkossa olevaan tapahtumaan. Näistä tietysti moni voi kuulua toiseen kristilliseen kirkkokuntaan, jolloin kynnyks osallistua kristilliseen toimintaan voi olla pieni. Asiaan on voinut vaikuttaa, että opettajat saattavat ajatella seurakunnan nimissä tehdyn kyselyn kuuluvan evankelis-luterilaisen uskonnon oppitunnille, jolloin luonnollisesti eri uskontoon kuuluvat rajautuvat kyselyn ulkopuolelle.

Kyselyni mukaan kirkko-rakennukseen yleisesti liitetään paljon negatiivisia mielikuvia ja tämä rajoittaa lasten osallistumista. Köykkä (2014, 64) pitää kirkon hyvänä puolena hartauselämän luonnollisuutta, sillä kirkko on sakraalitila. Tämä toisaalta voi myös rajoittaa nuorten muuta olemista kuten kyselyssäni käy ilmi. Kyselyni mukaan nuoret pitävät kirkkoa tylsänä ja uskonnollisena paikkana, jossa ei voi toimia niin kuin itse haluaa vaan olemista on rajattu säännöksillä.

Nuorisotila voi olla luontevasti kirkon läheisyydessä, mutta jos halutaan matalankynnyksen tilat, niin tilojen kannattaisi olla selkeästi erilliset kirkosta.

8.3 Optimaalinen sijainti nuorisotilalle Espoonlahdessa

Monet lapset kulkevat Espoonlahdessa julkisella liikenteellä, joten nuorisotilan tulisi olla hyvien kulkuyhteyksien päässä kaikista asuinalueista. Espoonlahden keskusta on liikenneyhteyksiltään paras valinta nuorisotilalle. Joka puolelta Espoonlahtea on lyhyt matka bussilla tai tulevaisuudessa metrolla. Lasten on helpompi osallistua toimintaan, joka on lähettyvillä ja helposti saavutettavissa, tästä kertoo lasten toivomus nuorisotilasta oman elinpiirin lähelle. Lapset toivoivat nuorisotilaa eniten Nöykkiöön tai Latokaskeen. Tätä selittää kuitenkin suuren vastaaja määrän tulo tältä alueelta. Nöykkiö ja Latokaski ovat liikenneyhteyksiltään hieman sivummassa kuin Espoonlahden keskusta.

Espoonlahden keskustan hyviä puolia olisi myös Espoonlahden kirkon läheinen sijainti, jolloin lapset olisivat luontevassa yhteydessä muuhun seurakuntaan ja jumalanpalvelus elämään. Köykkä (2014,64) esittää kirjassaan, että nuorisotilan sijaitseminen kirkon läheisyydessä madaltaa kynnystä kirkkoon tulolle myös aikuisena. Tuttuun paikkaan on helpompi palata myös tauon jälkeen. Kirkon läheisyys tukisi lasten ja nuorten siirtymää aikuistyönpiiriin sekä rohkaisisi heitä pitämään hengellisestä elämästä huolta myös aikuisena.

Espoonlahden keskustassa ei sijaitse Espoon kaupungin nuorisotilaa, mutta esimerkiksi Nöykkiössä kuin Soukassa sellainen on. Espoonlahden keskustaan sijoitettu seurakunnan nuorisotila voisi siis olla osaltaan täydentämässä Espoon kaupungin nuorisotiloja.

9 AMMATILLINEN KASVU

Opinnäytetyö oli prosessina minulle pitkäaikainen. Aiheeni löysin jo syksyllä 2014. Pitkän työskentely ajasta johtuen välillä hosuin ja yritin kiirehtiä työtäni valmiiksi ja toisaalla oli pitkiä aikoja jolloin en tehnyt mitään työtä eteen. Aikataulutuksen kanssa minulla oli paljon ongelmia ja aikatauluni pitkittyivätkin lopulta lähes puolella vuodella.

Minulle tuli kiire kyselylomakkeen kanssa, ja tästä syystä sitä ei testattu testiryhmällä. Tämä näkyi lopputuloksessa, sillä kaikki kysymykset eivät olleet lapsille ymmärrettäviä. Kysymyksiä olisi voinut esittää hieman eri näkökulmasta, jotta olisin saanut kohdistetumpaa tietoa.

Kasvoin ammatillisesti paljon tämän prosessin aikana, sillä jouduin ottamaan uudenlaista vastuuta työskentelystäni sekä tutustumaan tutkimuksen tekoon. Tutkimuksen teko oli minulle täysin uutta ja koen, että kehityin siinä paljon. Itsenäisen työskentelyn ja kaikkien lankojen käsissä pitely toi minulle paljon varmuutta ammatillisuudestani.

Lapsivaikutusten arviointiin tutustuminen nosti mielenkiintoni asiaa kohtaan, ja haluaisinkin tutustua sen toteutumiseen erilaisissa seurakunnissa lisää. Työni pohjalta voisikin pohtia kuinka lapsiasianvaikutukset otettiin huomioon uuden nuorisotilan löydyttyä.

Osallistumisesta kirkontiloihin olisin voinut kysyä enemmän lapsilta. Jäin pohtimaan kuinka kirkkotilat vaikuttaisivat eri uskontokuntaan kuuluviin sekä miten negatiivisia mielikuvia kirkosta saataisiin purettua tinkimättä hengellisyydestä.

Kyselytutkimuksen otantaan olisi myös vaikuttanut, jos olisin henkilökohtaisesti mennyt kouluille puhumaan lapsille. Luulen että useampi koulu olisi osallistunut kyselyyn, jos itse olisin päässyt sen oppitunnilla teettämään. Nyt kyselyn teettäminen jäi opettajan vastuulle ja heidän mielenkiinnon varaan, jolloin kaikki koulut eivät edes vastaanottaneet kyselyitä. Olen kuitenkin tyytyväinen otantaan ja vastausten paljous yllätti minut positiivisesti.

LÄHTEET

- Alppivuori, Kristiina i.a. Väestöennusteet Espoo 2015–2024. Lapset ja nuoret koko Espoo ja suuralueet. Viitattu 23.5.2015.
<http://www.espoo.fi/download/noname/%7B7671A27A-4CB3-4BE0-B2DD-8011C4DFDD10%7D/57270>
- Aula, Maria Kaisa 2008. Lapsiasiavaltuutetun katsaus lasten osallistumisen tilaan Suomessa. Teoksessa Lapsen on oikeus osallistua, Lapsivaltuutetun vuosikirja 2008. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2008:20. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, 64–69. Viitattu 30.12.2015 <http://lapsiasia.fi/wp-content/uploads/2014/12/Vuosikirja-2008.pdf>
- Aula, Maria Kaisa 2011. Lapsenparas aikuisen velvollisuuteena. Teoksessa Suvielise Nurmi & Kaisa Rantala (toim.) Näyn ja kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-kirjat, 13–23
- Espoon kaupunki 2011. Espoon raideliikenne visio. Viitattu 23.5.2015.
<http://www.espoo.fi/download/noname/%7BF80395E5-C3CD-4607-9E8F-3F2D96FDF783%7D/19176>
- Espoon kaupunki 2012. Länsimetron jatke, Hankesuunnitelma Matinkylä-Kivenlahti 22.5.2012. Viitattu 16.2.2016.
http://www.lansimetro.fi/images/stories/aineistot_raportit/matinkyla-kivenlahti_metro-hankesuunnittelu_web.pdf
- Espoon kaupunki 2014. Finnö – Uudenlainen merikaupungin osa. Viitattu 16.2.2016 http://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaupunginosat/Espoonlahti/Finnoo
- Espoon kaupunki 2015 a. Tietoa Espoosta. Viitattu: 21.5.2015.
http://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tietoa_Espoosta

Espoon kaupunki 2015 b. Taskutietoa 2015. Viitattu 16.2.2016

<http://www.espoo.fi/download/noname/%7B9725E1A6-4962-42C9-910C-3EE38B81055E%7D/60778>

Espoon kaupunki 2015 c. Espoonlahti - merellistä ja monipuolista elämää.

Viitattu: 21.5.2015. http://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ ja_ ymparisto/ Kaupunginosat/ Espoonlahti

Espoon kaupunki 2015 d. Espoon väestöennuste 2015-2024. Viitattu 23.5.2015

<http://www.espoo.fi/download/noname/%7BD3E1CD6C-A425-4239-B748-5A2A65BB4E51%7D/56195>

Espoon seurakuntayhtymän viestintäpalvelut 2013. Espoon seurakuntien tilastot vuodelta 2012. Viitattu 21.5.2015.

http://www.espoonseurakunnat.fi/documents/55984/882628/Tilastot_12_netiti.pdf/61e7e973-4dd6-4aec-858b-b7a15e0fe31e

Giertz, Bo 2002. Uskon ABC. 6.painos. Helsinki: SLEY.

Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2012. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Häkkinen, Tiina 2006. Näkökulmia kirkon nuorisotyöstä. Teoksesta Merja

Kylmäkoski, Kimmo Lind, Timo Hintikka & Tapio Aittola (toim.)

Nuorten tilat. Humanistinen ammattikorkeakoulu Sarja C.

Oppimateriaaleja 9,2006. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

Iivonen, Esa 2013. Indikaattoritiedon hyödyntäminen lasten oikeuksien

toteutumisen seurannassa. Teoksessa Suvianna Hakalehto & Liisa

Nieminen (toim.) Lapsioikeus murroksessa. Helsinki: Lakimiesliiton

kustannus, 303–346.

Jokiranta, Teija 2012. Espoon väestöennusteet 2012-2021 Tietoisku 2/2012.

Viitattu 5.2.2016.

<http://www.espoo.fi/download/noname/%7B632242C2-0C09-4DF7-8FF2-4C651B9400D2%7D/32666>

Kaikkonen, Risto & Hakulinen-Viitanen, Tuovi 2012. Lasten ja perheiden elinympäristö. Teoksesta Risto Kaikkonen, Päivi Mäki, Tuovi Hakulinen-Viitanen, Jaana Markkula, Katja Wikström, Marja-Leena Ovaskainen, Suvi Virtanen & Tiina Laatikainen (toim.) Lasten ja lapsiperheiden terveys- ja hyvinvointierot. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos raportti 16/2012. Helsinki: Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, 43–64.

Kananen, Jorma 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä. Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kirkkojärjestys 1055/1993, 9.5.2014. Viitattu 22.2.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055#L23>

Kullman, Kim; Strandell, Harriet & Haikkola, Lotta 2012. Lapsuuden muuttuvat tilat, näkökulmia lapsuuteen 2000-luvulla. Teoksesta Kim Kullman, Harriet Strandell & Lotta Haikkola (toim.) Lapsuuden muuttuvat tilat. Tampere: Vastapaino, 9-26.

Kuula, Arja 2006. Tutkimusetiikka: Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.

Köykkä, Arto 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Helsinki: Lasten keskus ja Kirjapaja.

Lapsen oikeuksien yleissopimus, 20.11.1989. Viitattu 24.11.2015
<https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/sopimus-kokonaisuudessaan/>

Lapsivaikutusten arviointi Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa, 2015. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 21, Kirkko ja toiminta. Viitattu 7.5.2015
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/89A630F75C56617FC2257C5A00489E6D/\\$FILE/LAVA_ohjeistus_2015_www.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/89A630F75C56617FC2257C5A00489E6D/$FILE/LAVA_ohjeistus_2015_www.pdf)

Luopa, Pauliina; Kivimäki, Hanne; Nipuli Suvi; Vilkki Suvi, Jokela, Jukka; Laukkarinen, Essi & Paananen, Reija 2013. Kouluterveyskysely 2013: Pääkaupunkiseudun raportti. Viitattu 23.5.2015.

http://www.thl.fi/attachments/kouluterveyskysely/Tulokset/Tulokset_alueittain/Esuomi/Umaa/pkseudun_raportti_2013.pdf

Länsimetro OY i.a. Hanke etenee kahdessa vaiheessa. Viitattu 16.2.2016.

<http://www.lansimetro.fi/tietoa-hankkeesta.html>

Malkavaara, Mikko 2011. Osallisuus, kirkko ja sen teologia. Teoksessa Suvielise Nurmi & Kaisa Rantala (toim.) Näyn ja kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-kirjat, 109–135.

Myllyniemi, Sami & Berg, Päivi 2013. Nuoria liikkeellä! Nuorten vapaa-ajantutkimus 2013. Nuorisosiain neuvottelukunnan julkaisuja nro 49. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö: Valtion liikuntaneuvosto: Nuorisosiain neuvottelukunta: Nuorisotutkimusverkosto.

Myllyniemi, Sami 2009. Aika vapaalla. Nuorten vapaa-aikatutkimus 2009. Nuorisosiain neuvottelukunnan julkaisuja nro 40. Nuorisotutkimusseura julkaisuja 92. Helsinki: Opetusministeriö: Nuorisotutkimusverkosto: Nuorisosiain neuvottelukunta.

Mäkelä, Jukka 2011. Osallisuuden merkitys lapsen ja nuoren kehitykselle. Teoksessa Suvielise Nurmi & Kaisa Rantala (toim.) Näyn ja kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-kirjat, 13–23.

Nuorisotiimi 2014. Espoonlahden seurakunta - Nuorisotyön perustoimintakuvaus 2015.

Oranen, Mikko 2008. Mitä mieltä? Mitä mieltä! Lasten osallisuus lastensuojelun kehittämisessä. Ensi- ja turvakotien liiton raportti 7. Helsinki: Ensi- ja turvakotien liitto.

Paananen, Terhi 2005. Nuorteniltojen puolesta. Teoksesta Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) 2005. Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 109–119.

Pajulammi, Henna 2013. Lapsen oikeus osallistua. Teoksessa Suvianna Hakalehto & Liisa Nieminen (toim.) Lapsioikeus murroksessa. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus, 89–124.

- Partanen, Petja 2016. Metro goes west. Espoo 1/2016 Kaupungin lehti
espoolaisille, 7-10.
- Strandell, Harriet 2012. Liikkuminen ja yhteydenpito paikan tekemisessä,
Leikkipuisto koululaisten iltapäivätoiminnan näyttämönä. Teoksesta
Kim Kullman, Harriet Strandell & Lotta Haikkola (toim.) Lapsuuden
muuttuvat tilat. Tampere: Vastapaino, 31–59.
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos i.a. Kouluterveyskysely. Viitattu 23.5.2015.
[https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-
asiiantuntijatyo/vaestotutkimukset/kouluterveyskysely](https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiiantuntijatyo/vaestotutkimukset/kouluterveyskysely)
- Valli, Raine 2001. Kyselylomaketutkimus. Teoksesta Juhani Aaltola & Raine Valli
2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineiston
keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus
Oy, 100–112.
- Ylä-Tuuhonen, Meeri (toim.) 2014. Lapsiasiavaltuutetun vuosikirja 2014-
Eriarvoistuva lapsuus- Lasten hyvinvointi kansallisten indikaattorien
valossa. Lapsiasianvaltuutetun julkaisuja 2014:3. Helsinki:
Lapsiasiavaltuutetun toimisto.

LIITE 1 Kyselylomake

1. Minkä ikäinen olet? 8-12-vuotias / 13-15-vuotias / 16-18-vuotias

2. Mitä koulua käyt? _____

3. Oletko Evankelis-luterilaisen kirkon jäsen? Kyllä / Ei

4. Kuinka säännöllisesti osallistut seurakunnan tapahtumiin?

Vähintään kerran viikossa

Vähintään kerran kuussa

Vähintään kerran vuodessa

Vain häihin, hautajaisiin tai muihin sukulaisten juhliin

En koskaan

5. Vaikuttaako välimatka osallistumiseesi erilaisiin tapahtumiin?

Kyllä, jos matka kestää yli 30 minuuttia

Kyllä, jos matka kestää yli 45 minuuttia

Kyllä, jos matka kestää yli tunnin

Ei vaikuta

6. Millä kuljet harrastuksiisi?

Kävellen

Pyörällä

Julkisella liikenteellä

Vanhempien autolla

Muulla, millä? _____

7. Mikä sinulle on tärkeää vapaa-ajan viettopaikan valinnassa?

Lyhyt matka

Helppo kulku julkisilla

Ystävät

Seurakunta

Uusiin ihmisiin tutustuminen

Aikuisen kohtaaminen (mahdollisuus saada tukea läksyihin tai jutella omaan elämään liittyvistä asioista)

Toiminta mahdollisuudet (Kerhot, liikuntavuorot tai muu yhteinen tekeminen)

muu,

mikä? _____

8. Vaikuttaako tapahtuman järjestäminen kirkko rakennuksessa osallistumiseesi?

Kyllä, miksi?

Ei, miksi? _____

9. Haluatko seurakunnan nuorisotilan lähelle:

Koulua

Kotia

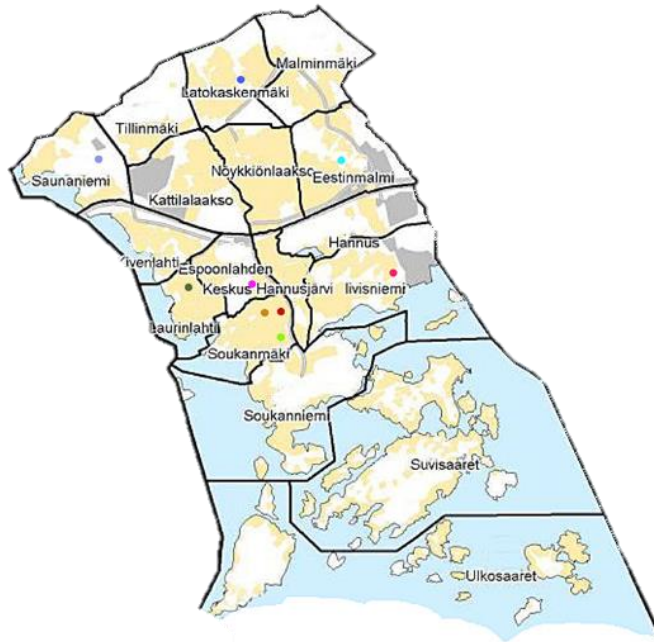
Ostoskeskusta

Kirkkoa

En osaa sanoa

Muuta, mitä? _____

10. Minne näistä vaihtoehtoista laittaisit seurakunnan nuorisotilan?

Espoonlahden keskus

Iivisniemi

Nöykkiönlaakso

Kattilalaakso

Soukanmäki

Eestinmalmi

Onko vielä jotain sanottavaa asiasta? Voit jatkaa myös paperin kääntöpuolelle

Kiitos osallistumisestasi!

LIITE 2 Saatekirje opettajalle

Saatekirje opettajalle

Hei! Olen Ainokaisa Kelkka ja opiskelen Kauniaisten Diakonia ammattikorkeakoulussa sosionomiksi ja kirkon nuorisotyönohjaajaksi. Teen opinnäytetyökseni tutkimusta Espoonlahden seurakunnalle nuorisotila Soden sijainnin lapsivaikutuksista. Eli kerään lasten ja nuorten mielipiteitä nuorisotilan sijainnista ja sijainnin vaikutuksesta osallistumiseen.

Pyydän että käyttäisitte tähän kyselyyn hetken oppitunnistanne. Toivon että kaikki oppilaat saavat lomakkeet eteensä ja jos oppilas ei halua osallistua hän voi palauttaa tyhjän lomakkeen. Voit vaikka lukea oppilaille lomakkeen yläosassa olevan tekstin, jotta kaikki sisäistävät minkä he ovat saaneet eteensä. Vastaaminen on täysin vapaa ehtoista. Sillä ei ole vaikutusta kuuluuko oppilas Evankelis-luterilaiseen seurakuntaan tai osallistuuko oppilas seurakunnan toimintaan. Haluan saada tietää mahdollisimman monen alueella asuvan lapsen ja nuoren mielipiteen, sillä he kaikki ovat seurakunnan kohderyhmää. Kun oppilaat ovat vastanneet, pyydän että keräisit lomakkeet vastauskuoreen ja toimittaisit kuoren postiin 7.10.2015 mennessä.

Kyselyyn vastataan anonymista, eikä kyselyyn osallistuneita voi jäljittää vastausten perusteella. Tutkimuksen jälkeen vastauslomakkeet hävitetään asiaan kuuluvalla tavalla.

Kyselyllä saamme lasten ja nuorten äänen myös seurakunnalle kuuluviin!

Terveisin

Ainokaisa Kelkka

0440100075

ainokaisa.kelkka@hotmail.com

LIITE 3 Avoimet vastaukset

"On, en halua nuorisotilaan. olen jo kokko ja näytelmäkerhoa."

"ei todellakaa

Ketä kiinnostaa tälläne

Ketää kiinnostaa tällänen

haista kaka"

"Olisi kivaa että Sodeklubit jatkuisi."

"Sodeklubi useammin ja pidemmin"

"En käy missään nuorisotiloissa."

"En ole uskonnollinen ihminen. ☺"

"tämän pitäisi olla 13:vuotiaille"

"Viime vuosina olen ollut paljon seurakunnan kerhoissa ja leireillä, mutta harrastusten myötä se vähän jäi"

"Päriisee"

"Päriisee vitusti liikaa vittu"

"Kysymys 8 oli hämmentä"

"En ole aktiivinen seurakunnan jäsen, joten en ole ajatellut asioita joita kysyttiin."

"lähes kaikissa yllämainituissa paikoissa on tietääkseni jo kaupungin nuorisotila."

"ei ole! Kiitos kun saamme vaikuttaa asiaan"

"en tarvitse mitään seurakunnalta"

"Haluaisin nuorisotilan latokaskeen koska asun itse siellä ja siellä voisi olla kiva

hengata, kun yleensä tykkään olla ulkona, tai no eihän se olisi ulkona mutta muualla kun kotona. se olisi mahtavaa”

”Minua asia ei kiinnosta, minne rakennetaan seurakunnan nuorisotiloja, sillä en kuitenkaan kävisi siellä.”

”Paljon tilaa/valoista tilaa.”

”nuorisotilassa olisi varmaan aika kivaa mutta en ole innostunut käymään siellä”

”Haluan nuorisotilaan paljon tilaa ja sohvia, säkkituoleja yms.”

”haluun sinne PS4”

”- kiva olisi, jos sitten olisi mahdollista saada nuorisotila lähelle”

”Haluaisin PS 4sia ja todella isot tilat”

”Tekemisen mahdollisuuksia”

”~~Nope~~ ☹️-Tietokoneen, hyvän netin ja hyvä tv”

”olisi kiva jos nuoriso tilassa olisi pelikoneita ja sarjakuvia.”

”Hyvän netin ja hyvä tv”

”Haluaisin nuorisotilaan enemmän maksuttomia asioita”

”Haluaisin nuorisotilaan musiikkia ja tekemisen mahdollisuuksia.”

”Mukava paikka, viihdyttäviä asioita”

”en ymmärrä miksi kirkko on niin tärkeä”

”Ei ole mutta jos tälläinen pitää rakentaa niin ei mihinkään näistä.”

”Ihan kiva kysely 😊”

”Hauska kysely 😊

Oletko nainen/tyttö?”